

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

De S. Romano Episcopo Autissiodori In Gallia. Sylloge.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

DE S. ROMANO EPISCOPO AUTISSIODORI IN GALLIA.

SYLLOGE.

SUB ANNUM
DLXIV.
S. Romani,
decimi sexti,

Sanctus Romanus inter Autissiodorensis episcopus ordine alii decimus sextus, alii decimus septimus est: qui illum sedis illius episcopum numerant decimum septimum, SS. Valerium et Valerianum episcopos distinguunt, priori tertium, posteriori quartum in Autissiodorensi cathedra locum assignantes: contra confundunt alii, quibuscum facit Petrus Bosschius noster tom. VII Julii pag. 208 in Annotatis in Vitam S. Germani, episcopi Autissiodorensis, per Constantium presbyterum, auctorem gravissimum, saeculo v scriptam. Sane, ut citatus Bosschius observat, in Corcodemi martyris visione SS. Amator, Marcellianus, Elladius et Valerianus S. Pellegrino, primo Autissiodorensium praesuli (licet non eo, quo nominantur, ordine) gradatim successisse dicuntur; nec ulla Valerii, a Valeriano distincti, fit mentio; ut hinc probabile sit admodum, tertium Autissiodorensium episcopum, modo Valerium, modo Valerianum, ut non raro fit, dictum, occasionem ansamque posterioribus saeculis praebuisse incautis, ut ex uno geminum episcopum fingerent. Addit, ecclesiae cathedralis Autissiodorensis succentor, D. Lebeuf tom. I Monumentorum ecclesiae Autissiodorensis pag. A4 et A5, anno 1743 Parisiis typis edito, plura quidem Kalendaria, jam inde a quingentis sexcentis annis scripta, Valerium et Valerianum episcopos ad 6 Maii consignasse; sed eorum auctores ab Historia Autissiodorensis compilatoribus, qui et in alia multa graviaque incidere peccata, fuisse seductos: non reperisse se geminos ad illum diem episcopos in Kalendaris saeculo ix antiquioribus: imo unum Valerium nominari in Martyrologio Hieronymiano Corboiensi Daclerii, unum Valerianum in Epternacensi et aliis plerisque. Sit ergo S. Romanus in serie episcoporum Autissiodorensium ordine decimus sextus ex auctorum modo nominatorum probabiliori sententia.

nimirum ab
anno 561 vel
seq.,

2 Decessorem in episcopatu habuit S. Eleutherium, qui conciliis Aurelianensibus 2, 3, 4 et 5, annis 533, 538, 544 et 549 subscripsit, ut ex Cointio Sollerius scribit tom. III Augusti ad diem 16 ejusdem mensis pag. 300. Eleutherium Autissiodorensi episcopatu adnotum iudem scriptores aiunt anno 532, a quo si numerentur anni 26, menses 8 et dies 9, quibus episcopales infulas gessisse legitur in Historia episcoporum Autissiodorensium apud Labbeum tom. I Bibliotheca Mss. pag. 449, anno 561 S. Eleutherius e vivis abierit. Huic quoque anno S. Eleutherii obitum illigavit D. Lebeuf; sed initium episcopatus illius anno 533 affixit, neglectis, ut apparet, mensibus 8 et diebus 9, quos annis 28 in episcopatu exactis adjecisse S. Eleutherius dicitur in Historia modo citata. Mortuo Eleutherio 16 Kal. Septembris, inquit eadem Historia, fuit civitas sine episcopo anno uno, mensibus 2, diebus 10; quo pacto S. Romanus anno 562 sub finem mensis Octobris

Autissiodorensis episcopus fieri debuit: at Cointius, anno 541 undecimo Kal. Octobres id contigisse, contendit, et ab episcoporum Autissiodorensium Historia, non admodum, ut supra dictum est, accurata recedit, nulla tamen, cur ita faciat, adducta ratione. Adierit igitur verosimilitus S. Romanus Autissiodorensis cathedram anno 561 vel 562: nihil enim certi in alteram partem occurrit. Verum, inquit, qui hoc S. Erici monachi dictis convenit, qui tempore Caroli Calvi imperatoris fuit, et in libris de Miraculis S. Germani Autissiodorensis apud Labbeum supra citatum pag. 566, posteaquam mortis S. Desiderii, Autissiodorensis episcopi, saeculo vii defuncti, mentionem fecit, haec de S. Romano scribit: Romanus cathedrae substituitur, de quo fertur, quod cum vir esset sanctissimus, decisione capitis martyrium consummarit pridie Nonarum Octobrium, expleto functionis suae tempore annis iii, diebus xv?

3 Respondeo, S. Ericum sanctorum aliquot episcoporum Autissiodorensium, quorum corpora in S. Germani ecclesia fuere deposita, mentionem facere, non eo ordine, quo episcopatum gessere, sed quo juxta S. Germani corpus eorum exuvia fuere deposita, quod recte, ne cui S. Erici narratio imponeret, Autissiodorensis succentor supra laudatus observavit. Porro ex citatis Erici verbis discimus non modo durationem episcopatus illius et diem emortualem, sed etiam diem, quo episcopus consecratus est: si enim a sexto Octobris die dies quindecim retrocedendo numeres, ad diem consecrationis illius, videlicet diem 22 Septembris, pertinges: unde ulterius efficitur, mendum cubare in verbis compilatorum Historiae episcoporum Autissiodorensium, num. superiore relatis, secundum quae S. Romanum sub finem Octobris episcopalem sedem occupare cepisse, necesse est: tum etiam in verbis Cointii, cum ad annum 561, num. 2 scripsit: Successit (Eleutherio) Romanus undecimo (imo decimo ex dictis) Kalendas Octobres. Contra vero recte ea de re scripsisse Georgium Violo, seu quisquis est auctor Ms. nostri de Autissiodorensibus episcopis, eujus verba Latine reddo. Episcopatum adiiit die xxii Septembris, festo gloriosi martyris Maurittii, antiqui patroni et titularis ecclesiae S. Germani, in qua, ut eligerentur et consecrarentur Autissiodorenses episcopi, mos erat. Nescio, qua de causa D. Lebeuf ab Erico dissentiat, cum S. Romanum annis tribus et mensibus aliquot sedisse scribit; cum illum Ericus praeter annos tres, dies tantum 15, Historia vero episcoporum Autissiodorensium dies tantum 4 sedisse, affirmet.

4 At, si diem, quo episcopus S. Romanus consecratus est, Georgius Violo recte assignarit, in anno, tum quo episcopatum suscepit S. Romanus, tum quo e vivis hic migravit, hallucinatus est: ex dictis enim primum contigit verosimilitus anno 561 vel certe 562; alterum vero, spectata episcopatus S. Romani duratione annorum 3 et dierum

mensis
Septembris

F

usque ad
annum 564 vel
seq., Autissio-
dorensis epi-
scopi,

A dierum 45, anno 564 vel sequenti: in Ms. vero mox proxime laudato verbis paulo ante Latine redditus in margine adicitur annus 553, ac paulo post obisse legitur sub annum 555. Ita nimirum Ms. auctor loqui congruenter debebat, qui Eleutherio, cujus episcopatus ad annos 28 duravit, annos 9 sua auctoritate detraxerat. Emendatione pariter indiget episcoporum Autissiodorensium Historia, quæ vitiosis etiam S. Romani episcopatum characteribus chronicis insignivit. Sic habet: Fuit autem temporibus supradicti Joannis Papæ (hujus nominis III) usque ad Benedictum, imperante Justino Minore. At cum ex dictis S. Romanus ultra annum 565 vitam non protraxerit; Justinianus vero, Justini Junioris decessor, anno 566 in vivis esse desierit; Justini imperium vidisse non potuit, nedum Benedicti I pontificatum, ad quem anno dumtaxat 573 ecessus fuit, in Joannis III locum subrogatus. Ad hæc S. Romano S. Ætherius, huic vero S. Ananarius substitutus fuit jam inde ab anno 571, ut ex probabiliori calculo dictum est tom. VII Septembris in Commentario prævio ad Acta S. Ananarii pag. 90. Atque ita quidem annum et diem tum adit episcopatus, tum obitus S. Romani sat prope constitutum habemus. Verum de illius natalibus, virtutibus, rebusque gestis documentorum et antiquorum scriptorum penuria tacere cogimur: reliquum igitur est, ut ad Mill., et ad ea, quæ ad cultum ejus pertinent, sermonem convertamus.

apud martyrologos aliquot mentio;

5 Utut obscuræ sint, prout jam dixi, res a S. Romano gestæ, illius tamen sanctitatem luculenter probant antiquissima, quibus inscriptus legitur, Martyrologia. Edidit anno hujus sæculi xviii Edmundus Martene tom. III Anecdotorum a col. 1547 Martyrologium ex Ms. monasterii S. Germani Autissiodorensis, ab annis, ut ait, circiter mille sub nomine S. Hieronymi compactum, quod ad diem 6 Octobris ita habet: Autissiodori Romani episcopi. Codex Hieronymianus Epternacensis ad eundem diem his verbis utitur: In Galliis civitate Autissiodoro Romani episcopi: et Corbeiensis: In civitate Autissiodoro depositio S. Romani episcopi. Corbeiensi vero Lucensis consonat; at in utroque (Corbeiensi apud Dacherium tom. IV Spicilegii, et Lucensi apud Florentinum) ad calcem laterculorum velut adjectivus, diverso caractere signatur. Rabani verba sunt: In civitate Autissiodoro depositio Romani episcopi. Apud Adonem et Usuardum nulla S. Romani mentio, nisi in Auctariis. His omnibus paulo fusiis S. Romanum Martyrologium antiquum ecclesiæ Autissiodorensis, editum a Martene tom. VI Scriptorum veterum, in hunc modum annuntiat: Autissiodoro depositio S. Romani episcopi, qui, cum rexisset ecclesiam sibi commissam annos iii, dies xv, tandem, ut fertur, martyrio vitam finivit. Recentiores martyrologos tacitus prætereo: accipe unius Martyrologii Romani verba: Antissiodori S. Romani episcopi et martyris: in quæ annotat hæc Baronius: Agunt de eodem hac die Beda, Ado et alii. Adscribitur decimus septimus ejus sedis episcopus, vixitque temporibus Joannis Papæ III usque ad Benedictum, ut docent Tabulæ episcoporum Autissiodorensium, quas descripsit Demochares, de quibus tum hic, tum num. 4 et 4 dicta consul.

e quibus martyre fuerit;

6 Martyrologium Romanum mox citatum S. Romanum martyrem facit; quæ de illius martyrio

opinio jam inde a sæculo ix, ut ex verbis Erici, qui sæculo ix scripsit, num. 2 productis, patet, opud Autissiodorenses viguisse videtur; sic tamen ut rem pro certa et indubitata non habuerint, ut abunde innunt particula, ut fertur, ab Erico adjectæ; quas etiam Breviario Autissiodorensi, anno 1736 Parisiis edito, insertas lego; ubi ad diem 6 Octobris Lectione 2 de S. Romano hæc habentur: Romanus, Eleutherii successor, Autissiodorensis ecclesiam rexit annis circiter tribus. Bonis operibus et sanctitate clarus, amputato capite, martyrium consummasse fertur sexta die Octobris circa annum quingentesimum sexagesimum quartum. Sepultus est juxta prædecessores suos in basilica S. Germani. Quod si martyrium vere S. Romanus subierit, eo inclinasse Breviarii hujus concinnatores videntur, ut inexpectato homicidio, privatoque crimine sublatus e medio fuerit: qua de causa, ut apparet, S. Romano S. Tetricum, alterum Autissiodorensis episcopum, impii clerici ferro (ut legitur Lectione 3 ejusdem diei) confossum, licet die 48 Martii ante cultum, conjecerunt. D. Viole S. Romani necem Burgundis Arianis, aut Simoniacis, quorum ingentem tunc ait fuisse numerum, aut Evangelicæ puritatis hostibus adscribit: verum hæc non sunt, nisi conjecturæ.

AUCTOR
J. B.

7 Sollerius in Usuardo hoc die geminam ad Usuardum accessionem, alteram ex Martyrologio Centulensi, alteram ex editione Usuardi Lubeco-Coloniensi; tertiam vero ex Greveno refert, quæ omnes S. Romanum Confessoribus diserte adscribunt: sic habent duæ priores: Antissiodoro sancti Romani episcopi et confessoris. Tertia vero: Antissiodoro, depositio sancti Romani episcopi et confessoris. Quartam denique e Remensi: Autissiodori S. Romani episcopi et confessoris: cum igitur alia Martyrologia confessorem, alia martyrem, sed dubitanter, alia denique nec confessorem, nec martyrem, ut ex dictis liquet, nominent, dubium plane manet, licet in aliquibus martyri, non adjecto etiam ullius dubitationis indicio, dicatur, utris S. Romanus sit adscribendus; quamquam Autissiodorensium de illius martyrio, quæ jam inde a sæculo ix fuit, non contemnenda videatur opinio. Neque huic tantopere adversari video Martyrologiorum de S. Romani martyrio silentium, quam velle videatur D. Lebeuf, in hanc rem ita scribens: Sed ad oppugnandam hanc (de S. Romani martyrio) opinionem non parum facit de martyrii qualitate silentium. Etsi enim antiquiora Martyrologia, num. 5 laudata, martyrem fuisse non dicant, non tamen etiam negant, nec Confessorem appellant: silentii vero causa esse potuit, quod, utrum confessor, an martyr fuerit, eo, quo scripta fuerunt, tempore haud satis liqueret, sicut nec Erico sæculo ix id constitit: imo martyres plurimos in illis Martyrologiis videre est, qui, quamquam vere tales fuerint, nulla tamen sui confessoris, seu martyris qualitate insigniuntur.

an confessor, non liquet:

F

8 Post obitum suum, seu naturalem seu violentum, sepulturam nactus est S. Romanus in S. Germani basilica; in eaque corpus ejus jacuisse videtur usque ad annum circiter 866, quo in cryptas ejusdem basilicæ una cum aliorum aliquot Sanctorum exuviis translatum fuit: factæ translationis tempus e S. Erico colligitur; qui, cum lib. 2 Miraculorum S. Germani cap. 14 apud Labbeum, Herchenraum Catalaunensem episcopum anno Incarnationis Dominicæ 865 a S. Germani

Sancti corpus e veteri tumulo in novas

AUCTORE
J. B.

mani monachis reliquias S. Urbani Papæ et martyris dono accepisse narravit, mox capite 15, de qua agimus, translationem sequentibus verbis describit: Postquam longe superius comprehensum opus (cryptas basilicæ S. Germani intelligit, quas cap. 7 libri ejusdem 2, anno 859 ad umbilicum perductas fuisse, scripserat) visum est et Ecclesiastici decori congruum et Sanctorum componendis pignoribus condignum, exercitata sapientum sententia, optinum factum visum est, ut supra memoratæ martyrum reliquiæ, necnon et corpora beatorum Pontificum Autissiodorensium olim in ipsa ecclesia tumulata transferrentur in cryptas, et circa corpus beatissimi Germani præcipua officii diligentia conderentur, divina mente, probo consilio, ut quos eadem cæli regia continet, ejusdem quoque in terris habitaculi capacitatis sociaret.

S. Germani basilicæ cryptas transferuntur sub annum 859,

9 Factum ita est, et dextro quidem latere, id est, a plaga Australi ossa beati Urbani Papæ cum capite Innocentii martyris eodem loculo composita sunt. Hinc corpus venerabilis Alaudii, successoris quondam ejus, ac trium deinde sanctorum pontificum Ursi, Romanique et Theodosii. A parte pedum, id est, plaga Orientali secus aram pretiosi confessoris et præsulis Aunarii membra sacratissima requiescunt: sinistrum, id est, Septentrionale latus, gloriosi martyris Tiburtii pignora occuparunt, subjunctis quinque pontificum corporibus venerandis, hoc est, sancti Fraternalis episcopi et martyris, Censurii, Gregorii, Desiderii ac Lupi, et extra hos sancti Moderati pueri, quondam martyrio coronati. Tum Autissiodorensium præsulum elogium breviter refert hoc ordine: Alaudii, Fraternalis et Censurii, Aunarii, Desiderii, Romani (cujus elogium vide num. 2) Ursi, Theodosii, Gregorii. Sederunt autem hoc ordine: Fraternalis, Alaudius, Censurius, Ursus, Theodosius, Gregorius, Romanus, Aunarius, Desiderius; ut merito ex D. Lebeuf observatum sit supra, S. Ericum hic ordinem, quo singuli ab illo memorati præsules Autissiodorensium cathedram occuparunt, non servasse. Quæ vero Autissiodorenses seu eorum præsulem Christianum, ut supra dicitur Sanctorum reliquias in cryptas basilicæ S. Germani deferri voluerint, causa permoverit, Ericus siluit: at, spectata temporum illorum conditione, verosimillimum est, id Normannorum continuis tunc Galliam incursionibus infestantium metu contigisse.

inspiciturque anno 1636 a Seguiero episcopo, cujus

10 Cetera, quæ ad S. Romanum pertinent, suppediat Ms. nostrum Autissiodorensis: refert id pag. 54 S. Romani tumulum anno 1636 a Seguiero, Autissiodorensi episcopo, fuisse inspectum, inventumque S. Romani corpus in cineres maximam partem redactum. Sancti effigies parieti appicta, et hac inscriptione Sanctus Romanus notata erat: visebatur in ea pictura martyrii ipsius instrumentum, gladius videlicet, quo occisus creditur: verum non admodum magnæ antiquitatis ea fuisse videtur. Nunc autem nulla ejus tumulo cernitur pictura apposita; legitur autem nomen ipsius; dies ipsi sacer, 6 Octobris, quo in tota diocesi Autissiodorensi et in S. Germani abbatiæ colitur; denique et epitaphium Latine conceptum, sed valde recens. Ita fere Ms. Autissiodorensis pag. citata. Seguierus Autissiodorensis anno 1636 episcopi, sed ad Meldensem deum cathedram promoti, ea de re testimonium, datum Meldis anno 1642 die 29 Aprilis legitur parte altera

ejusdem Ms. a pag. 265, e quo nonnulla his addenda discimus. Visitationis insitutæ rationem pag. 267 et seq. in litteris suis hanc Seguierus tradit: Verum quia, anno MDLXX (lege MDLXVII) urbe Autissiodoro ab hæreticis fraude intercepta et occupata, prædictum S. Germani monasterium suis omnibus ornamentis, opibus, Sanctorum reliquiis, quæ in thecis aureis et argenteis elegantissime elaboratis asservabantur omni etiam ligno et tegula, solis intactis parietibus, spoliatum fuisset, non mediocris erat dubitandi locus, utrum sacræ Sanctorum prænominatorum reliquiæ, nusquam, ut pie factum est, in capsas collocatæ, sacrilegas ipsorum Calvinistarum manus effugissent, ita ut jam antiqua piæque fidelium fides non tantum vacillare, sed etiam e quorundam cordibus aboleri cœpisset, quocirca ipsi præfatus Prior et monachi (S. Germani) qui rem maximi esse momenti perpendebant, nobis humiliter et obnixè supplicabant, quatenus ad eorundem Sanctorum sepulchra visitanda, ipsorum adire cœnobium dignaremur. Quorum votis benigne annuentes anno Domini MDCXXXIV die 11 Novembris una cum multis tam e clero, quam ex præcipuis ad idem monasterium nos contulimus etc.

11 Dein pag. 271 quid circa corpus S. Romani observatum fuerit, rursus Seguierus verbis accipit: Anno vero, inquit, MDCXXXVI Septembris septima die, supplicantibus iisdem Priore et monachis, rursus multis e clero et populo comitantibus, ad eandem sancti Germani ecclesiam accessimus, præmissaque humiliter oratione, inspectis cryptarum parietibus, circumquaque litteris et pictura imbutis; effossa humo, variis in locis reperimus sarcophagos lapideos, quibus reseratis, visa sunt corpora, quæ inscriptionibus propriis notata quodammodo respondebant. Et primo in capella S. Germani, in qua ejus habetur tumulus, præter illud, quod S. Theodosii esse perhibetur, invenimus duo alia sepulchra; unum juxta præfatum S. Theodosii tumulum, quod sancti Romani, quondam Autissiodorensis episcopi et M. esse voluerunt; cuius corpus in cineres ferme redactum multo pulvere, qui forte per sarcophagi rimulas irrepererat, miscetur; juxta illud sepulchrum ejusdem Sancti imaginem hoc titulo: S. ROMANI: duplicique inscriptione (sed non admodum veteri, ut dictum supra est) insignitum conspeximus. Sequitur S. Romani epitaphium, sed Gallicè conceptum: Hic jacet corpus domini S. Romani, episcopi et martyris, qui huic civitati præfuit annis 11 diebus xv; martyrio coronatus 11 Octobris, impetrante Justino Juniore, imò Justiniano, si vere martyr occubuerit. Sancti cineribus pulverem, fracto sepulchri lapide, admixtum fuisse volunt vel cum anno 1277 Joannes de Jocebal, S. Germani abbas, collapsam S. Germani basilicam reparavit, vel anno 1567, quo in eandem Calvinistæ debacchati fuerunt.

12 Nec denique abs re fuerit ex iisdem Seguierus litteris observare, S. Germanum una cum aliis Sanctis, in S. Germani basilica sepultis, loci monachos peculiari Officio festoque olim prosecutos fuisse die 8 Novembris; qua de re sic loquitur Seguierus in Ms. nostro Autissiodorensi pag. 283 et seq.: His ita peractis, Priorem et monachos rogavimus, utrum sive ex chartis, sive ex libris sui monasterii, sive ex quibusdam aliis codicibus alibi repertis, alia proferre possent

E
ea de re testimonium exhibetur.

Præter festum proprium, aliud habuit cum aliis commune apud S. Germani monachos.

A sent testimonia, quibus de sepulchris et reliquiis, in ipsamet ecclesia reconditis, nos plenius informare et instruere possent, qui quidem in primis protulerunt Breviarium parvum, sed antiquissimum, ejusdem cœnobii, in quo pro die octava Novembris tales assignabantur Lectiones, Matutinis horis in choro recitandæ. *His subjungit Lectiones ipsas, quæ sunt octonæ: Lectio secunda de festi hujus institutione ita habet: Unde pene quia totus orbis præcelsam solemnitatem Omnium Sanctorum, uti a venerandis Patribus decretum est (circa annum 835) atque sancitum, in Calendis Novembris excolit, ideo cœnoio cœnobii beati Germani Autissiodorensis operam dare instituit, id autorizante episcopali decreto*

cum consensu universalis cleri et populi, in ejusdem Octavis denominatæ solemnitatis sublimiter fieri ab cœtu humano ejusdem episcopi festivum diem omnium sanctorum Martyrum, Confessorum ac Virginum, qui intra confinia hujus tumultata consistunt, et præcipue eorum, qui infra ambitum monasterii sancti Mauriti et sancti Germani corpora pausant præsentia. *Reliquas non transcribo, quod de S. Romano nihil singulare contineant. Plura de S. Romano non habeo dicere; nisi illum in Litaniis, ad calcem Breviarii Autissiodorensis anni 1736 positus, inter sanctos Martyres et Episcopos Autissiodorenses invocari hoc ordine: Sancte Peregrine, sancte Fraterne, sancte Romane, sancte Vigili etc.*

AUCTOR
J. B.

DE S. BARTIO SEU BARSIO EPISCOPO CONFESSORE

VASIONE IN COMITATU VINDAUSCENSI.

CIRCA AN.
DLXXX.

Unus hodie Castellanus S. Bartium seu Barsium, Vasionensem episcopum, in Martyrologio Universali his verbis annuntiat: Vasio, S. Bartius episcopus, successor S. Quinidii. Est autem Vasio (Gallicè Vaizon) episcopalis in comitatu Vindausensi (le Venaisin) civitas, Avenionensi subjecta metropoli. De rebus gestis episcoporum Vasionensium ex instituto scripsit Joannes Columbi; qui tamen lib. 1, num. 54, hæc tantum de S. Bartio litteris mandavit: Sancto Quinidio traditur successisse B. Barthus sive Bartius, ut Vasio gloriari, et quidem meritisimo, possit, sibi que gratulari, quæ tres deinceps episcopos felicissimo hoc sæculo (vi) habuerit omni virtutum genere illustres, caelestibusque donatos honoribus. Sed, ut Theodosii, ita etiam Barthi res oblivione sepultæ sunt universe, et sola clarissimorum virorum nomina ad nos pervenerunt. Hoc tamen possum asserere, si Barthus post Quinidium sedit, ut a Majoribus accepimus sedisse, non multos egisse annos episcopum; annis nimirum certo non pluribus, quam octo: cum Quinidius, ejus decessor, concilio Parisiensi 14

anni 572 vel seq.; Artemius vero, ejusdem successor, Matisconensi 1 anni 581 subscripti legantur; ut tom. II Februarii ad diem 15 dictum est, ubi de S. Quinidio. Quod si hic, ut nonnulli scribunt, sub annum 578 ad Cælices migravit, anni tantum circiter tres S. Bartii episcopatu relinquentur. Atque hinc fortasse, uti et e variis, quibus ea civitas attrita fuit, cladibus effectum est, ut modo in tanta rerum ab illo gestarum nescientia vel ipsi Vasionenses versentur. Quod vero ad cultum ejus spectat, neque de illo quidquam peculiare habeo, quod Castellani et Columbi dictis adjiciam, nisi ejus festum Officio proprio apud Vasionenses coli ex Gallia Christianæ auctæ scriptoribus, qui tom. I, col. 923 ita de illo scribunt post Sammarthanos fratres: Ut morem geramus traditioni et Breviario proprio ecclesiæ Vasionensis, hunc Sanctum beato Quinidio successorem damus. Brevi autem sedit tempore, ut sequentia docebunt. S. Bartium prætereunt in Episcopis Gallia Joannes Chenu, et Claudius Robertus, qui præterea Artemium, SS. Quinidii et Bartii successorem, male præponit S. Quinidio: monet tamen Joannes Chenu in sua episcoporum Vasionensium serie plures post Quinidium desiderari.

DE